

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-8Sa/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7023200165
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2024:7023200165.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 – 10, 813 63 Bratislava 1, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 14. decembra 2022 takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a voči žalobkyni právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Sociálnej poisťovni, pobočka Košice (ďalej len „prvostupňový orgán“) bola dňa 20. mája 2022 doručená žiadosť žalobkyne o dávku v nezamestnanosti k dátumu zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa 1. mája 2022. Podľa údajov vyplývajúcich z predmetnej žiadosti bola žalobkyňa zamestnaná v Českej republike, t. j. v inom členskom štáte Európskej únie od 24. mája 2018 do 30. apríla 2022.

2. Prvostupňový orgán rozhodnutím č. 15724/2022-KEM-DvN zo dňa 27. septembra 2022 (ďalej len „rozhodnutie prvostupňového orgánu“) žalobkyni v zmysle ust. § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom a účinnom znení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v spojení s čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) nepriznal nárok na dávku v nezamestnanosti z dôvodu, že v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. v období od 1. mája 2018 do 30. apríla 2022 táto nepreukázala na území Slovenskej republiky žiadne doby poistenia v nezamestnanosti a doby poistenia dosiahnuté v inom členskom štáte nebolo možné započítať, keďže nebola splnená podmienka zachovania bydliska na území Slovenskej republiky. V odôvodnení prvostupňový orgán uviedol, že z vykonaného dokazovania ohľadom zachovania pracovných, rodinných, osobných a iných väzieb žalobkyne počas vykonávania zárobkovej činnosti na území iného členského štátu dospel k záveru, že celková dĺžka pobytu žalobkyne, jej dlhodobé a stabilné vykonávanie zárobkovej činnosti u jedného zamestnávateľa v inom členskom štáte a prispôsobenie sa životu mimo územia Slovenskej republiky boli vyhodnotené silnejšie ako ostatné skutočnosti, ktoré žalobkyňa uviedla ako väzby na územie Slovenskej republiky. Zo spisového materiálu mal prvostupňový orgán preukázané dlhodobé vykonávanie zárobkovej činnosti, pričom počas tohto obdobia sa žalobkyňa zdržiavala, bývala a trávila pracovný a mimopracovný čas v inom členskom štáte a platila zákonné

odvody a dane. Tieto skutočnosti prvostupňový orgán pri posudzovaní centra záujmov vyhodnotil ako prevažujúce nad tými, ktoré preukázala žalobkyňa, t. j. trvalé bydlisko na území Slovenskej republiky, návraty na územie Slovenskej republiky raz za tri mesiace na jeden týždeň zdokladované čestným vyhlásením starej mamy.

3. Proti tomuto rozhodnutiu prvostupňového orgánu podala žalobkyňa včas odvolanie dňa 25. októbra 2022, v ktorom žiadala o prehodnotenie rozhodnutia, keďže nesúhlasila so záporným záverom, že nemala väzby a centrum svojich záujmov v Slovenskej republike. Žalobkyňa spolu so svojim snúbencom, s ktorým žije osem rokov, pravidelne cestovala a vracala sa domov na územie Slovenskej republiky. V roku 2018 sa vrátila trikrát, v roku 2019 osemkrát, pričom cestovala vlakom. V roku 2020 sa vrátila iba dvakrát z dôvodu pandémie. Odvtedy cestovala menej z dôvodu obmedzenia pohybu na Slovensku. V roku 2021 cestovala častejšie autom. Žalobkyňa k odvolaniu priložila diaľničné známky, vlakové lístky, časovú os Google máp, čestné prehlásenia, dohody a potvrdenia o platení záväzkov voči zdravotnej poisťovni Dôvera a mobilnej sieti O2. Ako ďalšie jej väzby uviedla pravidelné finančné prispievanie starej mame.

4. O odvolaní žalobkyne rozhodla žalovaná rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 14. decembra 2022 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“ alebo „napadnuté rozhodnutie“), ktorým podľa ust. § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení odvolanie zamietla v celom rozsahu a potvrdila rozhodnutie prvostupňového orgánu. Žalovaná v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedla, že žalobkyňa bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahla doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy. Z uvedeného dôvodu by bolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v Českej republike do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, len v prípade preukázania zachovania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie.

5. Žalovaná ďalej uviedla, že podľa Rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 zo dňa 12. júna 2009 je v súčasnosti prijateľné prenesenie zodpovednosti za platbu dávok z príslušného štátu na štát bydliska v prípade cezhraničných pracovníkov (t. j. pracovníkov, ktorí sa do štátu bydliska spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň vracajú) a určitých kategórií pracovníkov, ktorí udržiavajú úzke spojenia aj so svojimi krajinami pôvodu. Už by viac nebolo prijateľné, ak by sa príliš širokým výkladom pojmu „bydlisko“ mala rozšíriť oblasť uplatnenia čl. 65 základného nariadenia tak, aby zahŕňala všetky osoby, ktoré majú dosť stabilné zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členskom štáte, a ktoré nechali svoje rodiny vo svojej krajine pôvodu. Na dôvažok navrhovateľkina blízka osoba – snúbenec sa zdržiaval spolu s ňou v Českej republike.

6. Žalovaná preto v súlade s uvedeným Rozhodnutím Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č. U2 zo dňa 12. júna 2009 celkovú dĺžku pobytu žalobkyne spolu s blízkou osobou a stabilitou zamestnania na území Českej republiky vyhodnotila silnejšie ako ostatné skutočnosti (návraty na Slovensko, finančná výpomoc starej mame, mobilný operátor, splácanie dlhu zdravotnej poisťovni), ktoré žalobkyňa uviedla ako väzby k Slovensku. Zo spisového materiálu mala žalovaná za preukázané, že počas výkonu zárobkovej činnosti v Českej republike sa žalobkyňa spolu s priateľom v tomto čase dlhodobo zdržiavala, bývala, trávila pracovný čas aj mimopracovný čas, platila zákonné odvody i dane na území Českej republiky a všetky tieto skutočnosti preukazujú vytvorenie centra záujmov žalobkyne počas posledného zamestnania práve na území Českej republiky.

7. Žalovaná taktiež uviedla, že žalobkyňa mala zákonnú možnosť požiadať o dávku v nezamestnanosti na území Českej republiky a v prípade priznania nároku na dávku v nezamestnanosti by mala v zmysle čl. 64 základného nariadenia možnosť požiadať o export priznanej dávky do ktoréhokoľvek členského štátu, t. j. aj na územie Slovenskej republiky.

8. Žalovaná ďalej uviedla, že v konaní o nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti bolo posúdené zachovanie jej väzieb na území Slovenskej republiky v súlade s čl. 11 ods. 1 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“). Dĺžka prítomnosti na území členského štátu Európskej únie – čl. 11 ods. 1 písm. a) vykonávacieho nariadenia (štyri roky), aj situácia žalobkyne – čl. 11 ods. 1 písm. b) vykonávacieho nariadenia (stabilná pracovná situácia v Českej republike, prítomnosť blízkej osoby

žalobkyne - priateľa v Českej republike, plnenie daňových povinností na území Českej republiky) jednoznačne preukazujú, že žalobkyňa si väzby so Slovenskou republikou počas výkonu činnosti zamestnanca v Českej republike nezachovala.

9. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne týkajúcu sa jej pravidelných návratov na Slovensko žalovaná uviedla, že pri posudzovaní bydliska žalobkyne bolo na ne prihliadnuté. Podľa názoru žalovanej, aj keď osoby trvalo usadené v zahraničí niekoľko krát do roka navštívia niektoré blízke osoby na Slovensku, strávia s nimi voľný čas alebo dovolenku, neznamená to bez ďalšieho, že nemajú po uplynutí týchto kratších časových úsekov dlhodobý záujem v zahraničí zotrvať. Uvedené preto bez ďalšieho nepreukazuje zachovanie väzieb žalobkyne na Slovensku počas jej dlhodobej prítomnosti v zahraničí.

10. K námietke žalobkyne týkajúcej sa finančného prispievania jej starej mame, vlastníctva mobilného operátora a splácaním dlhu zdravotnej poisťovni žalovaná uviedla, že v konaní o nároku žalobkyne na dávku v nezamestnanosti bolo prihliadnuté na všetky zistené skutočnosti.

11. Napadnuté rozhodnutie bolo doručené žalobkyni dňa 23. decembra 2022.

II.

Konanie pred správnym súdom

12. Proti rozhodnutiu žalovanej podala žalobkyňa včas žalobu zo dňa 17. marca 2023, doručenú Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) ako v tom čase vecne a miestne príslušnému správne súdu dňa 18. marca 2023, ktorou žiadala zrušiť rozhodnutie žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalobkyňa odôvodnila (v časti II.) predmetnú žalobu nedostatočným zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením veci.

13. Žalobkyňa uviedla že jej bydlisko sa podľa práva Európskej únie posudzuje podľa vykonávacieho nariadenia. Za posledné štyri roky, na ktoré sa berie ohľad pri poskytovaní dávky v nezamestnanosti sa žalobkyňa pravidelne vracala na Slovensko a zdržiavala sa tu počas voľných dní, ktoré jej boli umožnené v zamestnaní (dovolenka v zmysle Zákonníka práce). Ak jej to situácia v zamestnaní dovolila a bolo jej udelené voľno cestovala za svojou babkou a bratom na územie Slovenskej republiky. Skutočnosti preukázané v konaní nesvedčia o vytváraní si náležitého komfortu a súkromia s úmyslom usadiť sa v danej krajine, ale svedčia o úmysle žalobkyne ušetriť počas tohto zamestnania čo najviac finančných prostriedkov počas pobytu na území iného členského štátu (Českej republiky) a finančne vypomáhať aj starej mame. Počet návštev žalobkyne na územie Slovenskej republiky nemožno vzhľadom na vzdialenosť a cieľ pobytu na území iného členského štátu a so zohľadnením možnosti pracovného voľna považovať za relevantný dôkaz zániku centra záujmov na území Slovenska.

14. Žalobkyňa ďalej uviedla, že v jej bydlisku na východe Slovenska je trh práce veľmi slabý a veľa ľudí z tohto regiónu je nútených pracovať mimo svojho bydliska. Žalobkyňa odišla do iného členského štátu z dôvodu zabezpečenia si finančných prostriedkov, a preto musela pracovať dlhodobo mimo svojho bydliska, teda v Českej republike, kde si prácu našla.

15. Ďalej žalobkyňa uviedla, že žalovaná ako keby považovala kritérium rodinného prostredia žalobkyne v procese posudzovania zachovania bydliska žalobkyne za splnené poukázaním na prítomnosť snúbenca žalobkyne v Českej republike, s ktorým tam bývala, pričom nevenovala náležitú pozornosť intenzite vzťahu žalobkyne a jej starej mame a bratovi, ktorí žijú na Slovensku a za ktorými žalobkyňa spolu s priateľom, ktorý má v Košiciach rodičov a súrodencov pravidelne dochádzala. Stará mama je v dôchodkovom veku a žalobkyňa s priateľom jej finančne vypomáhali. Vzhľadom na uvedené fakty vzťah medzi žalobkyňou a jej starou mamou a bratom nasvedčuje zachovaniu pevných rodinných väzieb na Slovensku. Žalobkyňa má za to, že pri odôvodňovaní kvality rodinných väzieb nebola venovaná dostatočná pozornosť tomuto vzťahu.

16. Žalobkyňa ďalej namietala, že žalovaná ani prvostupňový orgán neoslovili príslušnou inštitúciou členského štátu, v ktorom žalobkyňa pracovala a žila od roku 2018 do roku 2022 za akým účelom, z akých dôvodov a čo ju vlastne viedlo k samotnému presťahovaniu sa z územia Slovenska do iného členského štátu Európskej únie.

17. Napokon žalobkyňa uviedla, že trvalé bydlisko, ktoré nezmenila na území Slovenskej republiky je dôkazom toho, že svoje väzby na Slovensku, ako aj bydlisko nepretrhla. Poukázala na obsah článku 1 písm. j) základného nariadenia, podľa ktorého bydlisko znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva. Týmto článkom základného nariadenia bolo potrebné sa zaoberať v širšom kontexte s poukazom na obsah článku 11 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia. S poukazom na aplikáciu článku 11 vykonávacieho nariadenia je súčasťou skúmania miesta bydliska nielen preukázanie skutočností svedčiacich o nezachovaní bydliska na území Slovenskej republiky, ale skúmanie reálnych podmienok existencie bývania v mieste pobytu výkonu dočasného zamestnania, ktoré úzko nadväzuje na samotné posúdenie dočasného pobytu žalobkyne na území iného členského štátu. Pobyt žalobkyne na území iného členského štátu bol bezprostredne spojený s výkonom pracovných povinností žalobkyne.

18. Žalobkyňa nariadenie pojednávania nežiadala.

19. K predmetnej správnej žalobe sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 20. apríla 2023 v ktorom uviedla, že so zreteľom na všetky dostupné informácie nie je možné považovať bydlisko žalobkyne počas zamestnania v Českej republike sa zachované na území Slovenskej republiky, pričom poukázala na to, že žalobkyňa nebola bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie poistená v nezamestnanosti zmysle slovenských právnych predpisov a nie je možné dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Českej republiky zohľadniť na účel vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s článkom 61 základného nariadenia.

20. K námietke žalobkyne o pravidelných návratoch počas voľných dní na Slovensko žalovaná uviedla, že na to prihliadla a podľa jej názoru, aj keď osoby trvalo usadené v zahraničí navštívia blízke osoby na Slovensku, strávia s nimi voľný čas alebo dovolenku, neznamená to bez ďalšieho, že nemajú po uplynutí týchto kratších časových úsekov dlhodobý záujem v zahraničí zotrvať. Preto podľa žalovanej táto skutočnosť nepreukazuje zachovanie väzieb žalobkyne na Slovensku počas jej dlhodobej prítomnosti v Českej republike.

21. K námietke žalobkyne, že skutočnosti preukázané v administratívnom konaní nesvedčia o vytváraní si náležitého komfortu a súkromia s úmyslom usadiť sa v danej krajine, ale svedčia skôr o úmysle ušetriť čo najviac finančných prostriedkov, žalovaná uviedla, že takéto vyhodnotenie by bolo špekulatívne a v prípade, že by to pripustila, nie je možné jednoznačne preukázať, akým spôsobom ich chcela žalobkyňa následne použiť. Na základe takéhoto vyhodnotenia by bolo možné tvrdiť, že žalobkyňa sa plánovala usadiť na Slovensku, ale rovnako je možné na základe uvedeného tvrdiť, že finančné prostriedky plánovala použiť na zabezpečenie komfortnejšieho ubytovania v zahraničí, prípadne iným spôsobom. Preukazovanie úmyslov dotknutej osoby, teda jej zámerov a plánov, aké mala v minulosti, a ktoré sa postupom času pravdepodobne aj menili, je v podstate nerealizovateľné a práve z tohto dôvodu žalovaná na úmysel prihliada iba subsidiárne v súlade s čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia po dôkladnom posúdení kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia.

22. K opisu okolností a dôvodov odchodu žalobkyne do iného členského štátu žalovaná uviedla, že nejde o rozhodujúce skutočnosti preukazujúce miesto bydliska dotknutej osoby v zmysle článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, a preto bolo možné na to nahliadať iba ako na doplňujúce skutočnosti, ktoré môžu byť zohľadnené v prípade pochybností o mieste bydliska dotknutej osoby, k čomu podľa žalovanej v tomto prípade nedošlo.

23. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že žalovaná nevenovala náležitú pozornosť intenzite jej vzťahu k starej mame a bratovi, ktorí žijú na Slovensku, žalovaná uviedla, že rodinná situácia žalobkyne bola zohľadnená, pričom zohľadnila to, že počas pobytu žalobkyne v inom členskom štáte sa jej stará mama a brat zdržiavali na území Slovenskej republiky, ale rovnako prihliadla aj na prítomnosť jej životného partnera na území Českej republiky. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že v prípade dospelých osôb sa počíta s prirodzeným sociálnym javom osamostatnenia sa od rodičov a súrodencov, a preto prítomnosť týchto osôb na území Slovenska nepreukazuje jednoznačne bydlisko žalobkyne na tomto území. Na území Českej republiky sa žalobkyňa dlhodobo zdržiavala s blízkou osobou - životným partnerom (snúbencom), na základe čoho vyhodnotila, že rodinná situácia žalobkyne svedčí o vytvorení väzieb v tomto inom členskom štáte. Žalovaná súčasne poukázala na rozsudok Najvyššieho správneho súdu

Slovenskej republiky sp. zn. 6Ssk/49/2022 zo dňa 28. februára 2023, ktorý sa zaoberal vyhodnotením rodinných väzieb v obdobnom prípade.

24. K námietke žalobkyne, že žalovaná nekomunikovala s príslušnou českou inštitúciou za účelom zistenia, čo ju viedlo k presťahovaniu sa zo Slovenska do iného členského štátu, žalovaná uviedla, že oslovenie príslušnej zahraničnej inštitúcie za účelom zistenia dôvodu presťahovania sa žalobkyne by nebolo účelné, pretože je zrejmé, že takýmito informáciami príslušná zahraničná inštitúcia nedisponuje. Žalovaná k tomuto ďalej poukázala na úpravu týkajúcu sa postupu v prípade rozdielných stanovísk inštitúcií o určení bydliska v zmysle čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, pričom vzápätí dodala, že vo veci posúdenia bydliska žalobkyne nedošlo k rozdielnym stanoviskám príslušných inštitúcií, pretože príslušná zahraničná inštitúcia nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobkyne. Vzhľadom k tomu, že nedošlo k rozdielu v stanoviskách príslušných inštitúcií, žalovaná zvolila priamu aplikáciu kritérií stanovených v čl. 11 ods. 1 písm. a) a b) vykonávacieho nariadenia a v tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/26/2016 zo dňa 30. januára 2018 (najmä na body 29. až 31, v ktorých sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal otázkou potreby zisťovania názoru inštitúcie iného členského štátu na bydlisko dotknutej osoby). Žalovaná nepovažuje za nutné v každom prípade, v ktorom žiadateľ o dávku v nezamestnanosti preukáže v posudzovanom období poistenie v nezamestnanosti na území iného členského štátu žiadať príslušnú zahraničnú inštitúciu o stanovisko a o jej názor na bydlisko dotknutej osoby. Podľa názoru žalovanej sa v prípade žalobkyne jedná o jednoznačný prípad nezachovania bydliska na Slovensku, a teda nebolo potrebné žiadať príslušnú zahraničnú inštitúciu o vyjadrenie jej názoru v tejto veci.

25. K ďalšej námietke žalobkyne, že trvalé bydlisko, ktoré nezmenila na území Slovenskej republiky je dôkazom toho, že nepretrhla väzby na Slovensko, žalovaná uviedla že pojem trvalý pobyt nemožno stotožňovať s pojmom bydlisko. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia pod pojmom „bydlisko“ sa rozumie miesto, kde osoba zvyčajne býva, pričom tento pojem je potrebné chápať v širších súvislostiach ako miesto, kde sa fyzická osoba trvalejšie zdržuje, kde je jej centrum záujmov, kde trávi čas v mimopracovnom čase. Žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžsk/38/2017 zo dňa 27. novembra 2018, podľa ktorého (bod 26.) na zachovanie bydliska a centra záujmov na Slovensku nepostačuje len zachovanie si evidovaného trvalého pobytu, čo je do veľkej miery len administratívna skutočnosť, ktorá neodzrkadľuje realitu. Preto je podľa žalovanej zrejmé, že počas výkonu zárobkových činností v Českej republike sa žalobkyňa zvyčajne zdržiavala v Českej republike, čo znamená, že za miesto jej bydliska v tom čase nie je možné považovať Slovensko.

26. Záverom žalovaná uviedla, že považuje zistenie skutočného stavu veci za presné a úplné. Podľa žalovanej boli v administratívnom konaní bez pochybností preukázané všetky rozhodujúce skutočnosti - doba trvania poistenia v nezamestnanosti žalobkyne na území Českej republiky, charakter vykonávanej činnosti na území Českej republiky, jej rodinná aj bytová situácia a ktorý členský štát sa považuje za bydlisko žalobkyne na daňové účely. A keďže žalobkyňa nemala počas posledného zamestnania v Českej republike zachované bydlisko na území Slovenskej republiky a bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebola poistená v nezamestnanosti v zmysle slovenských právnych predpisov, nebolo možné doby poistenia v nezamestnanosti získané na území iného členského štátu zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

27. Žalovaná nariadenie pojednávania nežiadala.

28. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa podaním doručeným krajskému súdu dňa 3. mája 2023, v ktorom uviedla, že žalovaná nesprávne vyhodnotila zistený skutkový stav veci, keď sa pre účely posúdenia bydliska žalobkyne okrem samotného vyhlásenia nezaoberala vyhodnotením všetkých písomných dôkazov, vyhlásení a argumentov, ktoré žalobkyňa uviedla v odvolaní ako aj pri podaní žiadosti o dávku v nezamestnanosti.

29. Žalobkyňa ďalej uviedla, že medzi dotknutými inštitúciami v čase rozhodovania neexistovala dohoda o určení miesta bydliska žalobkyne, resp. k takej dohode vôbec nedošlo, pričom vôbec nebol vyhodnotený zámer, dôvody a okolnosti, ktoré viedli žalobkyňu k presťahovaniu a predovšetkým k zamestnaniu sa v inom členskom štáte. Žalobkyňa má za to, že bez toho, aby existovala takáto dohoda, bol jej úmysel vyhodnotený v rozpore s čl. 11 ods. 1 v spojení s ods. 2 vykonávacieho nariadenia.

30. Podľa žalobkyne správne orgány tiež nedostatočne zistili skutkový stav veci, keďže otázku zachovania bydliska posudzovali výlučne na základe formulára, pričom rozhodnutie prvostupňového orgánu ako aj rozhodnutie žalovanej bolo vydané predčasne bez toho, aby venovali náležitú vážnosť otázke riešenia zachovania bydliska žalobkyne na území Slovenskej republiky.

31. Žalobkyňa má s poukazom na aplikáciu čl. 11 vykonávacieho nariadenia, najmä na jeho ods. 2 za to, že súčasťou skúmania miesta „bydliska“ je nielen preukázanie skutočností svedčiacich o nezachovaní bydliska na území Slovenskej republiky, ale najmä skúmanie reálnych podmienok existencie bývania v mieste pobytu výkonu dočasného zamestnania, ktoré úzko nadväzuje na samotné posúdenie dočasného pobytu žalobkyne v inom členskom štáte.

32. Napokon žalobkyňa poukázala na to, že správne orgány vôbec nekomunikovali ohľadom bydliska žalobkyne a zistenia jej väzieb na územie Slovenska a neoslovili príslušnú inštitúciu členského štátu, v ktorom žalobkyňa pracovala a žila v posudzovanom období, za akým účelom, z akých dôvodov a čo ju vlastne viedlo k samotnému presťahovaniu sa z územia Slovenska do iného členského štátu.

33. K replike žalobkyne sa žalovaná nevyjadrila.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

34. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

35. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

36. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

37. Podľa § 134 ods. 2 písm. d) SSP, správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

38. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

39. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

40. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

41. Podľa § 202 ods. 2 prvá veta SSP, správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne.

42. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

43. Podľa § 104 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

44. Podľa 104 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, rok poistenia v nezamestnanosti je 365 dní poistenia v nezamestnanosti.

45. Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

46. Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia, s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

47. Podľa čl. 65 ods. 2 a ods. 5 písm. a) základného nariadenia, úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát, a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

48. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia, na účely tohto nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

49. Podľa čl. 1 písm. k) základného nariadenia, na účely tohto nariadenia „pobyt“ znamená prechodné bydlisko.

50. Podľa čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

- a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;
- b) situáciu dotknutej osoby vrátane:
 - i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;
 - ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;
 - iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;
 - iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;
 - v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;
 - vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

IV.

Právne posúdenie vecí správnym súdom

51. Správny súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) je počnúc 01. júnom 2023 súdom konajúcim v správnych veciach, na ktorý v tomto rozsahu prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Košiciach a

Krajského súdu v Prešove (v zmysle § 7a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 1, 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne vedená Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 8Sa/8/2023. Od 01. júna 2023 je na konanie v tejto veci príslušný Správny súd v Košiciach, vec bola náhodným výberom pridelená sudkyňi ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia a je vedená pod sp. zn. KE-8Sa/8/2023.

52. V súdenom prípade sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach. Z koncepcie právnej úpravy vyplýva, že k správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach pristupujú správne súdy v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ďalej nie je ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP. Medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. Zároveň aj v zmysle § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. Vychádzajúc z uvedeného potom správny súd preskúmaval rozhodnutie žalovanej ako aj postup, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal postupom podľa § 199 v spojení s § 203 ods. 2 SSP, t. j. nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale komplexne v celom rozsahu, avšak nevzhliadol dôvodnosť podanej žaloby, a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

53. Správny súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko žiaden z účastníkov nariadenie pojednávania nežiadal (v súlade s § 107 ods. 2 SSP) a rozsudok vyhlásil dňa 15. mája 2024 (oznámenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené dňa 07. mája 2024).

54. Správny súd úvodom konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu, ako aj z priebehu súdneho konania sú zrejmé a nesporné nasledovné skutočnosti:

- žalobkyňa sa zdržiavala na území iného členského štátu - Českej republiky v období od apríla 2018 do mája 2022 (Vyhlásenie žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov), kde bola poistená v nezamestnanosti od 24. mája 2018 do 30. apríla 2022 (Žiadosť o dávku v nezamestnanosti),
- žalobkyňa bola v Českej republike zamestnaná ako kaderníčka a asistentka predaja od 24. mája 2018 do 30. apríla 2022 u zamestnávateľa JTA stalls s.r.o., pričom pracovný pomer bol dojednaný na dobu neurčitú (predmetné obdobie zodpovedá dĺžke pobytu žalobkyne v inom členskom štáte), pracovný pomer ukončila žalobkyňa výpoveďou,
- žalobkyňa sa v Českej republike zdržiavala so snúbencom,
- žalobkyňa na území Slovenskej republiky zanechala brata a starú mamu, ktorej finančne prispievala,
- žalobkyňa sa na územie Slovenskej republiky vracala počas pracovného voľna, v roku 2018 trikrát, v roku 2019 osemkrát, v roku 2020 (počas pandémie) dvakrát a v roku 2021 častejšie,
- žalobkyňa na území Slovenskej republiky nevlastní žiadnu nehnuteľnosť,
- žalobkyňa počas návratov na územie Slovenskej republiky bývala u starej mamy,
- žalobkyňa v inom členskom štáte bývala v podnájme, ktorý dvakrát zmenila,
- žalobkyňa počas obdobia august 2018 až február 2019 plnila dlh v splátkach voči slovenskej zdravotnej poisťovni Dôvera,
- žalobkyňa počas obdobia september 2018 až december 2018 uhradila pohľadávky slovenskému mobilnému operátorovi O2,
- žalobkyňa si na území Českej republiky plnila daňové a odvodové povinnosti,
- žalobkyňa nepožiadala o dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte,
- žalobkyňa v rozhodnom období nebola poistená v nezamestnanosti v Slovenskej republike,
- žalobkyňa bola zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 1. mája 2022,
- žalobkyňa požiadala o dávku v nezamestnanosti dňa 20. mája 2022.

55. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobkyňa pred podaním žiadosti o dávku v nezamestnanosti nezískala potrebné obdobie poistenia podľa § 104 zákona o sociálnom poistení, ani skutočnosť, že žalobkyňa neukončila bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov, čo by umožňovalo bez iného započítať doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu (aj Českej republiky) ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov (čl. 61 ods. 1 a 2 základného nariadenia).

56. Otázkou riešenou správnym súdom v tomto konaní bolo posúdenie záverov správnych orgánov týkajúcich sa určenia bydliska a zachovania centra záujmov žalobkyne počas obdobia, kedy pracovala

v Českej republike, pre účely aplikácie čl. 61 v spojení s čl. 65 ods. 2 a ods. 5 písm. b) základného nariadenia.

57. Správny súd na úvod upriamuje pozornosť na skutočnosť, že uplatnenie si nároku na dávku v nezamestnanosti v štáte inom, ako v štáte posledného zamestnania, je výnimkou z pravidla, že nárok na dávku v nezamestnanosti by si mala zamestnaná osoba prednostne uplatniť v štáte posledného zamestnania. Cieľom základného nariadenia je podporiť hľadanie práce v tom členskom štáte, v ktorom dotknutá osoba bezprostredne predtým platila príspevky na poistenie v nezamestnanosti a zároveň aj to, aby tento štátu niesol bremeno výplaty dávky nezamestnanosti. Koordinačné predpisy všeobecne určujú, že pri skončení výkonu zárobkovej činnosti by si nezamestnaný mal uplatňovať nárok na dávku v nezamestnanosti v štáte, v ktorom práve ukončil zamestnanie. V takýchto prípadoch sa žiadosť o dávku v nezamestnanosti posudzuje podľa právnych predpisov príslušnej krajiny. Keď nezamestnaný požiada o dávku v nezamestnanosti v inom členskom štáte, tento členský štát je v súlade s koordinačnými predpismi povinný skúmať, či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú v zahraničí zohľadniť v konaní o nárok na dávku v nezamestnanosti. Takúto dobu je možné zohľadniť len v prípade zachovania pevných väzieb a bydliska v členskom štáte, v ktorom si dotknutá osoba uplatňuje nárok na dávku v nezamestnanosti.

58. Správny súd je toho názoru, že o jedinej spornej otázke určenia centra záujmov a bydliska žalobkyne správne orgány vykonali dostatočné zisťovanie skutkového stavu primeranými prostriedkami a na zistenie rozhodujúcich skutočností si zaobstarali relevantné doklady. Z odôvodnení rozhodnutí je zrejmé, akými skutkovými aj právnymi úvahami sa zaoberali, ktoré skutočnosti vyhodnotili v prospech ako aj v neprospech zachovania bydliska žalobkyne na území Slovenskej republiky.

59. V prospech záveru správnych orgánov, že žalobkyňa si nezachovala centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky, ale došlo k jeho presunutiu do Českej republiky svedčí podľa názoru správneho súdu najmä súvislá dĺžka pôsobenia žalobkyne v Českej republike v trvaní 4 rokov a stabilita pracovnej situácie žalobkyne vo forme pracovného pomeru na dobu neurčitú po celú túto dobu u jedného zamestnávateľa (pričom k skončeniu pracovného pomeru došlo výpoveďou zo strany žalobkyne), primerane stabilná bytová situácia, plnenie si daňových a odvodových povinností a trávenie pracovného ako aj mimopracovného času v Českej republike.

60. Na druhej strane správny súd prihliadol aj na ďalšie skutočnosti uvedené žalobkyňou, ako pravidelné návraty na územie Slovenskej republiky, prítomnosť starej mamy a brata, zachovanie trvalého pobytu v Slovenskej republike, splácanie záväzkov v zdravotnej poisťovni Dôvera a u mobilného operátora O2, avšak tieto skutočnosti podľa názoru súdu nepredstavujú dostatočne silný základ pre zachovanie bydliska na území Slovenskej republiky, iba podporne preukazujú zachovanie si určitých väzieb žalobkyne k Slovenskej republike v rozhodnom období, t.j. keď bývala a pracovala v Českej republike.

Pokiaľ žalobkyňa v žalobe namietala, že správne orgány nedostatočne vyhodnotili jej rodinné väzby spočívajúce v prítomnosti starej mamy a brata na Slovensku a v pravidelných návratoch žalobkyne na Slovensko (v roku 2018 trikrát, v roku 2019 osemkrát, v roku 2020 počas pandémie dvakrát a v roku 2021 častejšie – na preukázanie čoho predložila diaľničné známky, vlakové lístky, časovú os Google máp, čestné prehlásenie E. F. a G. B.) správny súd v tejto súvislosti poukazuje na právny záver Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozsudku sp. zn. 7Ssk/73/2022 zo dňa 31. mája 2023, v ktorom uviedol, že „Kritérium rodinnej situácie sa týka len tzv. úzkej rodiny, t. j. rodinných príslušníkov v zmysle čl. 1 písm. i) bodu 2 základného nariadenia, ktorými sú manžel alebo manželka, nepnoleté deti a nezaopatrované dospelé deti. Rozširovanie rodinných väzieb, ktoré by mali byť rozhodné pre zachovanie si bydliska v pôvodnom členskom štáte, aj na širšiu rodinu (napr. rodičov) by totiž viedlo k rozširovaniu oblasti uplatnenia čl. 65 základného nariadenia, čo v zásade nie je prijateľné (porov. v tomto zmysle aj odôvodnenie 9 preambuly rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia U2).“ Obdobne Najvyšší správny súd Slovenskej republiky judikoval aj v žalovanej uvádzanom rozsudku sp. zn. 6SSk/49/2022 zo dňa 28. februára 2023, prípadne v rozsudku sp. zn. 6Ssk/61/2021 zo dňa 10. mája 2023. Z ustálenej rozhodovacej praxe preto možno dospieť k záveru, že starý rodič sa nepovažuje za blízku osobu pre účely posúdenia rodinných väzieb podľa čl. 11 ods. 1 písm. b) pododsek ii) vykonávacieho nariadenia. Navyše snúbenec žalobkyne sa s ňou zdržiaval v Českej republike ako jej najbližšia osoba, preto uvedené správny súd posúdil ako rozhodujúcu skutočnosť

svedčiacu o prenesení centra záujmov do Českej republiky a ostatné rodinné väzby žalobkyne majú v tejto súvislosti len zanedbateľný význam.

61. K námietke žalobkyne, že bolo potrebné sa zaoberať a vyhodnotiť aj jej úmysel a dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu sa do zahraničia, nakoľko na Slovensku a zvlášť na východnom Slovensku je trh práce veľmi slabý, preto bola nútená sa zamestnať v zahraničí, správny súd uvádza, že bydlisko určitej osoby sa v prvom rade určuje na základe objektívnych kritérií vymedzených v ustanovení článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. „Až podľa čl. 11 ods. 2 citovaného nariadenia platí, že ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Úmysel dotknutej osoby je tak len subsidiárnym spôsobom určenia jej bydliska, ak kritériá podľa odseku 1 nevedú k jeho jednoznačnému ustáleniu. Okrem toho z citovaného ustanovenia tiež vyplýva, že úmysel osoby sa teda posudzuje na základe objektívnych skutočností a okolností, a preto nestačí len jej tvrdenie, že mala úmysel za miesto svojho bydliska považovať Slovenskú republiku...Len sama okolnosť, že osoba považuje určitý štát za svoje bydlisko nemôže prevážiť nad objektívnymi kritériami vymedzenými v citovanom ustanovení. Tým samozrejme nie je vylúčené, že osoba, ktorá má podľa týchto kritérií bydlisko v určitom štáte, môže subjektívne pociťovať hlbší a bližší vzťah k štátu, v ktorom sa narodila, vyrástla, v ktorom sa hovorí jej známym jazykom či ktorého kultúra jej je bližšia. To však môže mať pre určenie jej bydliska na účely základného nariadenia význam len v tom rozsahu, v akom je to možné zohľadniť podľa citovaného čl. 11 vykonávacieho nariadenia“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/47/2022 zo dňa 26. apríla 2023). Vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že v prípade žalobkyne správne orgány už na základe objektívnych kritérií vyplývajúcich z ustanovenia článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia jednoznačne ustálili otázku bydliska žalobkyne v rozhodnom období, preto nebolo dôvodné postupovať ďalej aj podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia a pristúpiť k skúmaniu úmyslu žalobkyne. Len tvrdenie žalobkyne o neprerušení väzieb so Slovenskou republikou bez opory v objektívnych skutočnostiach (čl. 11 vykonávacieho nariadenia), resp. žalobkyňou tvrdený úmysel, ktorý ju viedol k zamestnaniu sa v inom členskom štáte nepostačuje k zachovaniu bydliska v Slovenskej republike a nutne neznamená, že z pohľadu právneho poriadku aj ním je.

62. Správny súd ďalej uvádza, že pokiaľ žalobkyňa namietala, že ani prvostupňový orgán ani žalovaná nepožiadali príslušnú inštitúciu Českej republiky o stanovisko k otázke bydliska žalobkyne, takáto námietka sa správne súdu javí ako nedôvodná, pretože príslušná inštitúcia Českej republiky nemala žiaden právny dôvod skúmať bydlisko žalobkyne, nakoľko si žalobkyňa nárok na dávku v nezamestnanosti v Českej republike neuplatnila a príslušná inštitúcia iného členského štátu túto skutočnosť nemá ani povinnosť ex offio neskúmať. Správne orgány preto správne zvolili postup priamej aplikácie kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia a ich uplatnením a vyhodnotením jednotlivých rozhodných skutočností podrobne špecifikovaných v preskúmaných rozhodnutiach, následne dospeli k záveru, že došlo k presunu centra záujmov a bydliska žalobkyne do Českej republiky.

63. Správny súd nevzhladol ako dôvodnú ani námietku žalobkyne, že jej bydlisko ostalo zachované v Slovenskej republike, nakoľko si tu ponechala trvalý pobyt. V tejto súvislosti správny súd dáva do pozornosti, že pojem „bydlisko“ je definovaný v článku 1 písm. j) základného nariadenia, v zmysle ktorého bydlisko znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva. Tento pojem má pre účely koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia svoj autonómny obsah, takže ho nemožno stotožňovať s trvalým alebo prechodným pobytom v zmysle zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a o registri obyvateľov Slovenskej republiky. Spôsob určenia bydliska upravuje čl. 11 vykonávacieho nariadenia, ktorý obsahuje demonštratívny výpočet kritérií určenia bydliska a to najmä: dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov a situáciu dotknutej osoby (vrátane povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy; jej rodinného stavu a rodinných väzieb; vykonávanie akejkolvek nezárobkovej činnosti; v prípade študentov zdroja ich príjmov; jej bytovej situácie, najmä toho či je stabilná; členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely). Zároveň však platí, že tento zoznam, nestanovuje žiadne preferenčné poradie kritérií, to znamená, žiadne kritérium nemá prednosť pred ostatnými. Ako vyplýva z uvedeného, pojem trvalý pobyt má evidenčný charakter a nie je totožný s pojmom bydlisko ako je definovaný v článku 1 písm. j) základného nariadenia, zároveň len samotná skutočnosť zachovania trvalého pobytu v určitom členskom

štáte nevylučuje presun bydliska ako centra záujmov dotknutej osoby do iného členského štátu, v ktorom sa táto osoba stabilne a reálne zdržiava. V prípade žalobkyne tak bolo aj s ohľadom na túto skutočnosť správne konštatované, že došlo k presunu jej bydliska do Českej republiky.

64. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu a konaní predchádzajúcich ich vydaniu správny súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutia majú všetky formálne i obsahové náležitosti požadované v zmysle § 209 zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutie žalovanej, ako aj prvostupňového orgánu vychádzajú z dostatočne zisteného skutočného stavu, je z nich zrejmé, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami boli správne orgány vedené pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodli. Vzhľadom na uvedené skutočnosti správny súd dospel k záveru, že preskúmanými rozhodnutiami nedošlo k porušeniu zákona ani chránených záujmov žalobkyne, a preto podľa § 190 SSP správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

65. O trovách konania rozhodol správny súd v zmysle § 168 SSP, podľa ktorého žalovanej prizná správny súd podľa pomeru jej úspechu vo veci voči žalobkyni právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).